

NIEUWSBRIEF van de **VPP-TDV**

Vereniging van Pensioengerechtigden van het Pensioenfonds TDV

Postbus 65, 7400 AD Deventer
Bankrek. : RABO Deventer 37.77.97.863

Nr. 35 October, 2011

secretariaat: G.H. Groot Wassink:0575- 491224 b.g.g. G.W. Brillman: 0570-542754

In deze Nieuwsbrief 35 de volgende onderwerpen:

1. Van de bestuurstafel
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering VPP-TDV
d.d. 14-04-2011
3. Nieuws van het Pensioenfonds TDV
4. Nieuws van het Verantwoordingsorgaan
5. Toelichting en kanttekeningen bij het jaarverslag 2010 van de Stichting
Pensioenfonds TDV
6. Ontwikkelingen in pensioenland
7. Ontwikkelingen rond PUSH/NVOG.
8. Overzicht indexaties Pensioenfondsen

1. VAN DE BESTUURSTAFEL

Ook het afgelopen halfjaar stonden in de pers pensioenen regelmatig in het middelpunt van de belangstelling. Op 10 juni kwam dan eindelijk de uitwerking van het vorig jaar tussen werkgever en werknemers gesloten en door de regering ondersteunde pensioenakkoord naar buiten. Dit akkoord hield ondermeer het volgende in:

- In 2020 gaat de AOW-leeftijd naar 66 jaar en in 2025 naar 67 jaar
- Vanaf 2013 gaat de AOW jaarlijks omhoog
- Mensen kunnen er voor kiezen om vroeger dan met 66 jaar te stoppen met werken, maar krijgen dan een korting op hun AOW .
- Aanvullende pensioenen worden minder zeker en kunnen mee op en neer gaan met de beleggingsresultaten van het betreffende pensioenfonds.
- De bijdrage van de werkgever aan de premie van het pensioen wordt gemaximeerd.

Ondanks het feit dat het akkoord was gesloten door de federatie FNV als vertegenwoordiger van de werknemers, waren niet alle vakbonden binnen de FNV gelukkig met dit akkoord. Met name de qua ledental grootste bonden, FNV Bondgenoten en AbvaKabo hadden grote bezwaren, vooral op het punt van inkomensverlies bij mensen met een zwaar beroep die op 65 jarige leeftijd willen stoppen met werken.

Ook gepensioneerden waren niet gelukkig met de gang van zaken. Allereerst werd het akkoord gesloten zonder dat de gepensioneerden als belanghebbers mede aan tafel zaten. Verder was en is het nog onduidelijk hoe de bestaande rechten van gepensioneerden zullen worden gecombineerd met de rechten opgebouwd volgens het pensioenakkoord (het zogenaamde "invaren van oude rechten"). De bestaande rechten kunnen alleen indien er zwaarwegende redenen zijn worden gekort, ze zijn met een zekerheid van 97,5 % gegarandeerd. De nieuwe rechten worden risicovoller belegd, fluctueren daarom met de beleggingsresultaten en kunnen daarom bij een slechte gang van zaken gemakkelijker gekort worden..

Via NVOG en CSO is aan de regering duidelijk gemaakt dat het ongewenst is de beleggingsrisico's uitsluitend bij de deelnemers en gepensioneerden te leggen. Een aanpassing van de huidige pensioenwet zou voldoende zijn om de problemen aan te pakken. Verder heeft NVOG de Stichting Pensioenfatsoen opgericht met het doel uiterst verzet te bieden als het zogenaamde invaren van oude rechten de gepensioneerden zou benadelen.

Intussen is begin september na nog wat toezeggingen van de minister het pensioenakkoord goedgekeurd door de Federatie FNV. De twee grootste bonden stemden hierbij tegen en zegden het vertrouwen in de voorzitter op.

Naast het volgen van de veranderingen op landelijk niveau zijn de gebeurtenissen binnen het pensioenfonds TDV regelmatig onderwerp van bespreking. In het eerste halfjaar ontwikkelde de dekkingsgraad (dit is de verhouding tussen de bezittingen van het pensioenfonds TDV en verplichtingen van het fonds) zich in positieve zin. De onrust op de beurzen als gevolg van de ontwikkelingen in Griekenland en Amerika gaven in de laatste maanden een omslag in deze ontwikkeling. Uit de cijfers van de Nederlandse Bank blijkt dat deze variatie zich bij de meeste pensioenfonds voordeelt. De schommeling is verhoudingsgewijs bij het TDV fonds wat minder dan bij andere fondsen, dus zowel een kleinere stijging als een kleinere daling.

Een belangrijk punt waar ons bestuur de nodige aandacht heeft besteed, was het verschijnen van het jaarverslag van het pensioenfonds TDV.

Op de meeste van de hierboven genoemde punten wordt in deze nieuwsbrief meer in detail ingegaan.

G.W. Brillman, Vz.

2. VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING VPP-TDV 14-04-2011

Om precies 14.00 uur verwelkomt voorzitter Brillman in de kantine van Ardagh Productiebedrijf Deventer de 83 aanwezige leden en de gastsprekers. Hij geeft eerst het woord aan de heer F. Terpstra, die namens de heer F.A. Möller een presentatie over de Ardagh Group en over resultaten van de Nederlandse Ardagh Metaalbedrijven zal geven.

Presentatie F. Terpstra, Plantmanager Bedrijf Leeuwarden

Op 7 december 2010 heeft Ardagh, fabrikant van glasverpakkingen Impress, fabrikant van metaalverpakkingen overgenomen. De heer Terpstra laat eerst een promotiefilm van Ardagh Group zien. Dit is de nieuwe onderneming die is ontstaan door de overname van Impress door Ardagh Glas.

De nieuwe onderneming heeft 14.000 medewerkers en produceert en verkoopt meer dan 1000 verschillende verpakkingen. De totale omzet bedraagt € 3,2 miljard, bestaande uit € 1,3 miljard glas- en € 1,9 miljard metaalverpakkingen. De productie vindt wereldwijd plaats in 88 bedrijven, waarvan 66 in Europa. Ardagh Glas had tot nu toe alleen vestigingen in Europa. De uitbreidingsmogelijkheden voor glasverpakkingen zijn in Europa gering. Eén van de redenen om Impress over te nemen was dat Impress wereldwijd opereert, wat wereldwijde expansie gemakkelijker maakt.

Ardagh Group is een familiebedrijf dat in Ierland is gevestigd. Het operationele hoofdkantoor is in Parijs. Woup Möller is in de nieuwe onderneming verantwoordelijk voor de wereldwijde verkoop van zowel glas- als metaalverpakkingen. Alex Jonker is Managing Director van alle Europese metaalbedrijven.

De Nederlands metaalbedrijven hebben een goed jaar 2010 achter de rug. Dat geldt vooral voor bedrijf Deventer. Hoogeveen en Leeuwarden doen het redelijk. Dat geldt ook voor Zaandijk dat in afgeslankte vorm bezig is te herstellen.

Presentatie Th. Hillen, directeur pensioenfonds TDV

De heer Hillen begint zijn presentatie met het memoreren van de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar:

- De overname van Impress door Ardagh. Dit heeft geen invloed op ons pensioenfonds. Ardagh heeft wel een pensioenfonds voor haar Nederlandse Glasbedrijven. Een samengaan hiermee zou juridisch heel complex zijn. Wel wordt gekeken of het mogelijk is om op het operationele vlak samen te werken waardoor kosten verminderd zouden kunnen worden.
- Pensioenonrust. Denk daarbij aan de dreiging van afstempeling bij sommige pensioenfondsen. Ook de stukgelopen onderhandelingen over een pensioenakkoord staan nog regelmatig in de belangstelling en moeten een vervolg krijgen.

- Toename levensverwachting. Hierdoor was het voor pensioenfondsen nodig om hogere voorzieningen aan te houden, waardoor de dekkingsgraad ondanks betere beleggingsresultaten maar heel beperkt steeg.
- ALM-studie. Hieruit bleek dat er met de beleggingsstrategie niets aan de hand is.
- Vierde kwartaal. De renteafdekking is verminderd en het percentage aandelen is iets verhoogd.

Naar aanleiding van discussie met de zaal komen nog de volgende punten aan de orde:

- De dekkingsgraad was einde jaar 102,8. In het eerste kwartaal van 2011 is deze opgelopen naar 106,4.
- De heer Hillen is inmiddels bestuurslid bij het Ardagh Pensioenfonds.
- De Nederlandse Bank is van mening dat wij te veel vastgoed hebben. Dit ondanks het feit dat in de afgelopen 15 jaar ons vastgoed een hoger rendement opleverde dan de aandelen en obligaties in onze portefeuille.
- In recente publicaties wordt gesproken over grote kapitalen die pensioenfondsen aan beleggingskosten kwijt zouden zijn. De heer Hillen zegt hierover dat hij precies weet wat onze beleggingskosten zijn.
- In de pers en ook door De Nederlandse Bank wordt gesuggereerd dat kleine pensioenfondsen beter kunnen fuseren om de kosten te beperken. De heer Hillen merkt op dat er in Nederland 600 bedrijfspensioenfondsen zijn. Naar grootte staat TDV op plaats 150. Fuseren komt in de praktijk nauwelijks voor. Wel gaan sommige kleine pensioenfondsen met een verzekeraar of met een bedrijfstakpensioenfonds in zee.
- Op de vraag of aan onze pensioenrechten kan worden getornd zegt de heer Hillen dat dat juridisch heel moeilijk is. Bij slechte resultaten kan natuurlijk wel afgestempeld worden. Bij ons fonds is hier geen sprake van.

De Algemene Ledenvergadering

1. Opening

Om 15.20 uur opent voorzitter Brillman de Algemene Ledenvergadering.

2. Mededelingen

Er is bericht van verhindering ontvangen van Barend Hess, Wil Oosterveld-Sanders, Leo van de Luytgaarden, Joop Puls, Rein Willems, Henk van Doren, Evert van de Weg, Sib Wybenga, Rien de Man en Reinco Hietink. Volgens ingewijden is dit voor Reinco Hietink de eerste keer dat hij sinds de oprichting in 1996 niet bij onze jaarvergadering aanwezig kan zijn.

3. Verslag van jaarvergadering 2010 en van het jaarverslag 2010.

Er zijn geen op- of aanmerkingen, waarmee de verslagen vastgesteld zijn.

4. Verslag van de kascommissie

De kascommissie bestaande uit Wil Oosterveld-Sanders en Rein Willems hebben een controle uitgevoerd op de gevoerde financiële administratie. Aangezien beiden afwezig zijn leest de voorzitter hun schriftelijk verslag voor. Op grond hiervan wordt aan de vergadering voorgesteld om de penningmeester decharge te verlenen voor het gevoerde beheer, wat door de vergadering wordt ondersteund.

5. Kascommissie

Omdat Wil Oosterveld-Sanders zal worden voorgedragen als bestuurslid wordt door de voorzitter gevraagd wie haar plaats wil innemen. Otto Suir biedt zich spontaan aan. De vergadering gaat akkoord met de benoeming van Otto Suir en de herbenoeming van Rein Willems. Gerrit Brillman vermeldt voor alle duidelijkheid dat een lid gedurende drie achtereenvolgende jaren zitting in de kascommissie mag hebben.

6. Jaarrekening 2010 en begroting 2011

Door penningmeester Joop Eisen wordt toegelicht dat voor 2011 een verlies van € 460 wordt begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat we over 2011 50% van de NVOG-contributie moeten afrekenen. In 2012 moet de volledige contributie worden afgedragen. De vergadering gaat akkoord met de jaarrekening 2010 en de begroting 2011.

7. Voorstel voor contributie 2012

Zoals hierboven vermeld moeten we in 2012 de volledige NVOG-contributie afdragen. Hierdoor is het nodig de contributie voor onze leden te verhogen tot € 7,50.

De vergadering gaat hiermee akkoord.

8. (Her)benoeming bestuursleden

Joop Eisen, Theo Tysma en Freek ter Horst zijn aftredend. Theo en Freek stellen zich herkiesbaar. Joop is niet herkiesbaar. Het bestuur heeft Wil Oosterveld-Sanders bereid gevonden zich kandidaat te stellen. Er zijn geen tegenkandidaten aangemeld. De voorzitter stelt daarom voor om Wil, Theo en Freek te benoemen, resp. te herbenoemen. De vergadering stemt hiermee bij acclamatie in. Wil Oosterveld-Sanders zal binnen het bestuur de functie van penningmeester gaan vervullen.

9. Nieuws vanuit de Stichting PUSH en NVOG

De voorzitter legt uit dat de belangrijkste reden om als PUSH collectief toe te treden tot de NVOG is dat een effectieve lobby alleen door een grotere organisatie realiseerbaar is. Daarbij is het nodig dat de NVOG van een bureaucratische organisatie wordt omgebouwd naar een naar buiten

gerichte effectieve organisatie. Dit lijkt te lukken. De NVOG heeft in de persoon van Martin van Rooyen (ex-staatssecretaris) een nieuwe voorzitter die goed in Den Haag bekend is. Daarnaast zijn diverse PUSH leden in het bestuur en in vrijwel alle commissies benoemd.

Verder wordt gemeld dat een parttime professionele lobbyist is aangesteld en het lidmaatschap van Nieuwspoort is verkregen.

Er is op dit moment heel veel gaande in pensioenland. Er zijn meerdere commissies geweest die veranderingen bepleiten. Er is door de overheid met de sociale partners gediscussieerd over een pensioenakkoord. Dit heeft overigens nog niet tot resultaat geleid. Verder vindt er op grote schaal stemming makerij plaats met kreten zoals:

- Rijke ouderen
- Rijke babyboom generatie
- Jongeren betalen voor ouderen
- Pensioenen worden onbetaalbaar
- Het beleggingsrisico moet naar de deelnemers en de gepensioneerden geschoven worden
- Oude pensioenrechten moeten worden ingevaren in nieuwe systemen
- Etc.

Het is van groot belang hier met goede argumenten tegen in te gaan en deze stellingen te ontkrachten. Lobby blijft dus heel hard nodig.

Tot slot roept de voorzitter alle leden op om ook in eigen kring over dit soort pensioenontwikkelingen te praten. Ook uw kinderen en kleinkinderen hebben er belang bij dat het pensioensysteem in Nederland niet te gemakkelijk verziekt wordt. Tenslotte wordt in verschillende internationale studies geconcludeerd dat het Nederlandse stelsel het beste ter wereld is. En dat willen we graag zou houden.

10. Wat verder ter tafel komt

De voorzitter grijpt dit agendapunt aan om Joop Eisen te bedanken voor het vele werk dat hij als bestuurslid van de VPP-TDV heeft verricht. Joop was hier niet alleen penningmeester, hij nam ook deel aan het maandelijks overleg met PUSH. Daarnaast zorgde hij dat hij van vrijwel alle belangrijke pensioenontwikkelingen op de hoogte was en informeerde hij hierover zijn medebestuurders. Als dank voor deze vele werkzaamheden overhandigde voorzitter Brillman hem een kistje met een zekere inhoud.

Joop Eisen bedankt Gerrit Brillman voor de mooie woorden die hij gesproken heeft. Ook refereert Joop nog even aan de onrustige pensioenwereld. Met betrekking tot het bij punt 9 genoemde **invaren** van oude pensioenrechten stelt hij dat beter over **uitvaren** van pensioenrechten kan worden gesproken.

Voor alle duidelijkheid merkt Joop nog op dat hij wel namens de gepensioneerden bestuurslid van het Pensioenfonds blijft. Samen met Pensioenfondslid Leon van Montfort zal hij ook regelmatig vergaderingen van het VPP-TDV bestuur blijven bijwonen om voor de nodige afstemming te zorgen.

11. Rondvraag

Er worden geen vragen meer gesteld.

12. Om precies 16.00 uur sluit de voorzitter de vergadering en nodigt iedereen uit om ter afsluiting onder het genot van een drankje en een hapje gezellig na te praten.

G. Groot Wassink, Secr.

3. NIEUWS VAN HET PENSIOENFONDS TDV

In dit artikel willen we u onder andere wat achtergrond informatie geven over de ontwikkeling van de Dekkingsgraad van ons Pensioenfonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het Pensioenvermogen en de nominale voorziening voor de pensioenverplichtingen.

Zoals vermeld in het jaarverslag 2010 is de dekkingsgraad per einde 2010 vastgesteld op 102,8 %. Dit is onder de minimaal vereiste dekkingsgraad, doch wel boven de dekkingsgraad zoals voorzien in het herstelplan. Het Fonds heeft per einde 2010 dus nog steeds een dekkingstekort.

Nadat de dekkingsgraad in de eerste helft van 2011 gestegen was tot 106,9 % (per einde juni 2011), is daarna een daling ingetreden en bedroeg de dekkingsgraad per einde augustus 99,6 %, en kwam daarmee onder het niveau van het herstelplan.

In de loop van de maand september zijn de beurskoersen verder gedaald, en ook de rekenrente ontkwam niet aan een verdere teruggang. Het resultaat is dat de dekkingsgraad voor de tweede maand zal uitkomen onder het niveau van het herstelplan.

Het pensioenvermogen is per einde augustus praktisch gelijk aan het vermogen per einde 2010. Daar staat tegenover dat onder invloed van de dalende rente de contante waarde van de nominale pensioenverplichtingen behoorlijk toenam.

De daling van de rente heeft een positieve invloed op de waarde van obligaties, waarin belegd wordt voor de *liability matching* portefeuille. Tot en met augustus behaalde deze portefeuille een positief rendement van ca. 6%. Hier staat tegenover dat het resultaat op de *return portefeuille* (de overige beleggingen in aandelen, grondstoffen, vastgoed) een negatief rendement kende van -1,5%. Het

totale rendement van de beleggingen kwam tot en met augustus uit op ca. 2,4% positief.

N.B. Liability matching portefeuille: Het doel van de matching portefeuille is om een opbrengst te genereren die minimaal gelijk is aan de verandering (stijging of daling) van de contante waarde van de Technische Voorziening. Dit is alleen mogelijk als het renterisico voor 100% is afgedekt. Dit zal niet vaak het geval zijn. Het strategisch beleid is om de mate van renteafdekking te laten afhangen van de hoogte van de rente.

Return portefeuille: De doelstelling van de return portefeuille is minimaal zoveel opbrengst te behalen als nodig is voor de jaarlijkse rente aangroei van de Technische Voorziening, plus de kosten van een eventuele indexatie van de pensioenrechten en pensioenaanspraken, plus extra rendement ter versterking van het vermogen.

In het eerste halfjaar hebben bij het pensioenfonds bestuursverkiezingen plaats gevonden. Er is één nieuwe werkgevers vertegenwoordiger benoemd, de heer J. Jongma. Ter vervanging van de heer van Spaandonk, is (afhankelijk van definitieve goedkeuring van De Nederlandse Bank) voorlopig benoemd de heer J. Vissers van de Ardagh Group. De heer van Spaandonk had inmiddels binnen de Ardagh Group een andere functie gekregen. De overige bestuursleden werden herbenoemd. Het bestuur bestaat dus nu uit acht personen.

De directeur van het pensioenfonds, de heer Th. Hillen, is benoemd tot lid van het bestuur van het pensioenfonds van de Ardagh Group.

Het rooster van aftreden is aangepast. Om de twee jaar zijn twee van de zittende bestuursleden aftredend en direct herkiesbaar voor een volgende periode van vier jaar.

Per einde 2010 was het totaal aantal verzekerden 6.550, waarvan 3315 gepensioneerden. Aan het einde van het tweede kwartaal 2011 bedroeg het totale aantal 6.479, waarvan 3308 gepensioneerden.

Het pensioenfonds krijgt de komende jaren te maken met te verwachten wijzigingen in de Pensioenwet en de aanpassingen in de regels voor Goed bestuur. (Governance). Daarnaast zullen uitvoeringsregels van DNB en AFM gewijzigd worden en nieuwe regels zullen worden toegevoegd.

J. Eisen

4. NIEUWS VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN (VO)

Het VO heeft dit jaar drie keer vergaderd en zal in oktober weer bijeenkomen. Het VO bestaat uit zes leden, waarvan twee gepensioneerden (Barend Hess en Freek ter Horst). Door de directeur van het fonds zijn wij uitgebreid geïnformeerd over de zaken binnen het fonds en daar buiten. Ter sprake kwamen o.a. de volgende onderwerpen:

- De overname van Impress door Ardagh, dat ook een eigen pensioenfonds heeft, kan leiden tot vormen van samenwerking. Intussen is T. Hillen tot het bestuur van het Ardagh-pensioenfonds toegetreden en is de voorzitter van hun bestuur ook bestuurslid van ons fonds geworden. (Moet nog goedgekeurd worden door DNB).
- De lijst met actiepunten uit de aanbevelingen van de Visitatiecommissie is regelmatig besproken. Risicobeheersing is daar het grote onderwerp.
- De vragen van DNB over onze vastgoedbeleggingen en de antwoorden daarop van het fondsbestuur. In het jaarverslag wordt dit punt nader uiteengezet.
- Tweemaal is het conceptjaarverslag 2010 besproken, de tweede keer in juni met een afvaardiging van het fondsbestuur. Onze vragen en de reactie van het bestuur hierop zijn opgenomen in het jaarverslag van het fonds op blz. 25 en 26. Het eindoordeel van het VO is dat er in 2010 sprake was van een evenwichtig en verantwoord beleid van het bestuur.

Dit jaar heeft het VO niet deelgenomen aan de studiedag van het fondsbestuur in juli. Wellicht krijgen we volgend jaar weer een uitnodiging. De regering heeft een voorontwerp van wet gepubliceerd met wijzigingen in de “governance”-structuur van pensioenfondsen. Plannen om het VO te laten opgaan in een anders samengestelde Deelnemersraad zijn daarvan een onderdeel. Volgend jaar zullen hierover formele besluiten in Den Haag worden genomen.

Zeker tot die tijd blijven uw vertegenwoordigers kritisch en opbouwend het beleid van het pensioenfondsbestuur volgen!

B.P. Hess

5. TOELICHTING OP EN OPMERKINGEN BIJ HET JAARVERSLAG 2010 VAN DE STICHTING PENSIOENFONDS TDV

1. Inleiding.

Het is weer een goed leesbaar verslag van 48 bladzijden. U kunt het op verzoek door het fonds toegestuurd krijgen. In Pensioenblik van juni 2011 staat een goede samenvatting met veel cijfers, dus beperken we ons hier tot de hoofdzaken.

Was 2009 een jaar van goed herstel na de klappen van 2008, de toon van het verslag 2010 is voorzichtiger en legt regelmatig de nadruk op de vele onzekerheden in economie en financiële markten. En dat is zeker ook in 2011 het geval. Pensioenakkoord (of niet?), schuldencrisis, overheidsbezuinigingen, enz. Er is voorlopig nog geen rust in pensioenland. De dekkingsgraad is in 2010 een beetje gestegen, van 102,6 naar 102,8 en dat is nog niet genoeg.

2. Interne zaken van het fonds.

Er waren in 2010 geen personele veranderingen in fondsbestuur en Verantwoordingsorgaan. Het bestuur vergadert nu zes in plaats van vier keer per jaar. Een goede zaak, want er gebeurt veel! De aanbevelingen uit 2009 van de visitatiecommissie (onafhankelijke deskundigen) over goed pensioenfondsbestuur zijn in 2010 grotendeels ingevoerd. Risicobeheersing blijft grote aandacht houden en dat is ook echt noodzakelijk. Er zijn vragen van DNB (de Nederlandse Bank) over de relatief grote positie van onze vastgoedbeleggingen beantwoord. Net als in 2009, zijn in 2010 geen klachten bij het fonds binnengekomen.

3. Pensioenen.

Het aantal pensioengerechtigden daalde opnieuw licht, nu met 38 mensen (-1,1%) tot 3315. Hiervan is 43 % vrouw, net als vorig jaar. We worden een steeds "grijzer" fonds, nu is bijna 51% van het totaal aantal verzekerden gepensioneerd. Hiervan is 35,0% (was 33,9%) ouder dan 79 jaar, dit zijn 1161 personen. Het bedrag aan pensioenuitkeringen steeg met 2,8% tot € 19,2 mln. en dat is veel meer dan de binnengekomen premies van € 5,1 mln. Van de pensioengerechtigden ontvangt 68% een uitkering van minder dan €5.000 per jaar.

4. Financiële positie van het fonds.

Deze wordt veelal uitgedrukt in de dekkingsgraad (het vermogen gedeeld door de verplichtingen). Voor het eerst staat in het verslag een handig staatje met de belangrijkste invloeden op de dekkingsgraad in 2010:

Dekkingsgraad eind 2009:	102,6
Af: extra voorziening voor langer leven	- 3,7
Af: lagere rente (van 3,8% naar 3,3% in 2010)	- 8,5
Bij: beleggingsopbrengsten in 2010 (zie hoofdstuk 5)	+ 7,1
Bij: renteafdekking (zie hoofdstuk 5)	+ 5,3

Dekkingsgraad eind 2010:	102,8
Minimum dekkingsgraad	104,2
Vereiste dekkingsgraad	117,1

Per saldo is de dekkingsgraad dus maar met 0,2 punt gestegen. Helaas was, net als in 2009, een extra voorziening voor langer leven nodig. Het negatieve effect van de lagere rente, waardoor de verplichtingen hoger worden, was groter dan de op zich goede beleggingsopbrengsten. De afdekking van het renterisico heeft positief uitpakkt.

Hoewel de dekkingsgraad wel iets voor ligt op het herstelplan, is deze lager dan het minimum en dan mag geen indexatie (toeslag voor inflatie) worden toegepast op de pensioenen in 2011. Ook in 2009 en 2010 hebben we die toeslag gemist. Intussen is daardoor uw pensioen in die drie jaar ca. 5 % minder waard geworden. De komende jaren is de kans op indexatie nog erg klein.

5. Beleggingsresultaten en risicobeheersing.

Het rendement op beleggingen is de belangrijkste inkomstenbron voor ons fonds. Evenals in 2009 (+14,3%), was dit ook in 2010 behoorlijk goed nl. +13,1%. In beide jaren was dit boven de gestelde benchmark (norm).

In de zogenaamde matchingportefeuille worden de renterisico's afgedekt, in het begin van het jaar voor 75% en later voor 60%. Bij een dalende rente, zoals in 2010 werkt dit positief, bij een stijgende rente juist niet. De returnportefeuille is juist bedoeld om een positief rendement te realiseren. Vanaf september is de positie in aandelen verhoogd, gezien het betere economische klimaat. Aandelen hebben gewoonlijk een hoger rendement dan de andere beleggingen, maar ook een hoger risico. In 2011 zal dit duidelijk te merken zijn. De categorie overige beleggingen bestaat uit o.a. grondstoffen en hedgefondsen.

Samenvattend is het beeld als volgt:

	weging in procenten		rendement in procenten	
	2009	2010	2009	2010
Matchingportefeuille	16,0	15,6	3,5	7,1
Returnportefeuille:				
- Aandelen	31,4	34,8	27,0	14,1
- Vastgoed	25,7	23,3	3,2	4,7
- Vastrentend	19,8	21,0	}16,1	}6,1
- Overige	7,1	5,1	}	}
- kasmiddelen	0,0	0,2	--	--
Totaal	100%	100%	14,3%	13,1%
In mln €	331,4	358,8		

6. Vooruitzichten 2011 en 2012

Het fondsbestuur is begrijpelijkerwijs erg voorzichtig in het doen van voorspellingen. Intussen weten we allemaal welke onzekerheden de schuldencrisis en overheidsbezuinigingen in Europa en Amerika teweegbrengen op de financiële markten. Het beleggingsrendement zal in 2011 veel lager zijn dan in 2010. De rente stijgt dit jaar ook nog niet.

De dekkingsgraad steeg eerst van 102,8 eind december 2010 tot 106,9 eind juni 2011, maar is daarna sterk gezakt naar 99,6 eind augustus. Alle pensioenfondsen hebben hier last van en uit een overzicht van DNB blijkt dat wij het in verhouding niet slecht doen. Maar we zitten nu wel onder de vereiste dekkingsgraad van het herstelplan en de vooruitzichten op de beurzen de komende maanden zijn niet positief. Ook de berichten over de economie in 2012 zijn niet hoopgevend.

In maart 2012 moeten de onderzoeken naar de precieze uitwerking van het befaamde Pensioenakkoord zijn afgerond. Daarna volgt wetgeving en pas daarna kunnen de pensioenfondsen hun beleid daarop gaan afstemmen. Het wordt weer een interessant en belangrijk jaar voor aanvullende pensioenen. Onze vertegenwoordigers in bestuur en VO houden uw belangen scherp in de gaten.

B.P.Hess

6. ONTWIKKELINGEN IN PENSIOENLAND

Nadat in juni 2010 tussen werkgevers en werknemers een AOW en Pensioenakkoord was gesloten, werd de verdere uitwerking hiervan opgehouden door de val van het kabinet Balkenende. Vervolgens werd er gewerkt aan een akkoord tussen sociale partners en het kabinet. Dit werd uiteindelijk gesloten in juni 2011.

Hierna werd een voorstel van wet met betrekking tot de AOW en aanvullende pensioenen problematiek aan de Tweede Kamer gezonden voor commentaar. Intussen bleek dat binnen het FNV niet alle bonden akkoord gingen met het akkoord, hetgeen verhitte discussies en vertraging opleverde.

Ook in de Tweede Kamer waren er nog veel vragen en verlangens. Na een aantal besprekingen met de minister, zowel plenair als in de bekende wandelgangen, werd uiteindelijk akkoord gegaan met het voorstel van wet. Dit betekende van de zijde van de minister wel een aantal toezeggingen onder andere om het mogelijk te maken voor de AOW leeftijd al van het AOW pensioen te kunnen genieten. Hoe een en ander uitwerkt op de aanvullende pensioenen is nog geheel onduidelijk.

Gelijktijdig werd door de minister een document gepubliceerd via een website in verband met wijzigingen in de regels van Goed Bestuur voor de pensioenfondsen. Belanghebbenden konden op de inhoud van het document reageren en hun opmerkingen/wensen aan de minister kenbaar maken. Deze consultatie ronde is nu afgelopen.

Het akkoord bevat nog veel onduidelijkheden en intussen zijn een aantal commissies ingesteld om een aantal zaken nader te onderzoeken en uit te werken. Dit zal tijd kosten en het zal dan ook pas in 2012 zijn, voordat de laatste definitieve wetsvoorstellen worden gepresenteerd.

Een van de belangrijke punten voor de gepensioneerden en werknemers zal zijn het inpassen van de bestaande opgebouwde rechten in de nieuwe wetgeving. Hopelijk kunnen we in de eerstvolgende nieuwsbrief wat meer duidelijkheid verschaffen over de definitieve wetsvoorstellen en de uitwerking ervan.

J.Eisen

7. ONTWIKKELINGEN ROND PUSH/NVOG

PUSH is sinds 1 juli 2010 lid van NVOG en eind 2012 moeten de PUSH-leden beslissen of zij individueel lid worden van de NVOG. PUSH vergadert voorlopig als platform binnen NVOG nog tien keer per jaar. PUSH heeft veel invloed in NVOG: drie van de acht bestuursleden komen uit PUSH en in de belangrijke commissies, zoals voor lobbywerk en pensioenen zijn de meerderheid en meest actieve mensen uit PUSH afkomstig. Dit jaar is vooral veel werk verzet om te lobbyen bij de partners van het Pensioenakkoord en rond het voorontwerp van Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen, met name om daar ook als gepensioneerden bij overleg en onderhandelingen aan tafel te zitten. Ook zijn alternatieven ingebracht. Hoewel we via NVOG en CSO (de eigenlijke gesprekspartner van ouderen met de overheid) regelmatig aanwezig zijn in de media en op diverse hoorzittingen, moeten we vaststellen, dat we nog niet veel hebben bereikt. We zitten niet aan tafel met minister Kamp en sociale partners als besluiten worden genomen en ook in de Tweede Kamer is er nauwelijks steun voor onze standpunten (alleen vaak van de SP). Binnen PUSH hebben we ons in augustus afgevraagd wat we kunnen doen om dat te veranderen, maar erg optimistisch waren we daarover niet. Stug doorgaan maar. En PUSH alleen had nog minder voor elkaar gekregen, was de algemene mening.

Wel heeft NVOG een stichting Pensioenfatoesoen opgericht met een strijdkas (die nog moet groeien) om een eventuele juridische procedure te betalen, die wellicht moet worden gestart om het behoud van opgebouwde pensioenrechten zeker te stellen. Op dit moment studeert een commissie in opdracht van minister Kamp o.a. hoe dit juridisch zou moeten worden geregeld als een uitvloeisel van het gesloten Pensioenakkoord.

Verder is er discussie gevoerd over het nut van specifieke koopkrachtcijfers voor gepensioneerden. Er zijn verschillende cijfers in omloop en de minister kiest dan de voor hem meest voordelige, dat is erg verwarrend. Verder zitten de grote stijgingen van zorgkosten, die ons ook de komende jaren te wachten staan, niet in alle koopkrachtplaatjes. Deze hebben vaak een veel groter negatief effect op het inkomen van gepensioneerden dan het niet indexeren van pensioenen!

Verder is er zorg over het voortbestaan van CSO, die waarschijnlijk na 2013 geen of veel minder subsidie meer krijgt. Moet en kan NVOG de taak als gesprekspartner van de overheid dan overnemen? Dat is erg onzeker.

Het NVOG bestaat dit jaar 25 jaar en viert dat op 23 november a.s. met een symposium over de solidariteit tussen jong en oud. Een actueel thema in de huidige pensioendiscussie. Voor meer informatie kunt u kijken op de website van NVOG: www.gepensioneerden.nl

B.P. Hess

8. INDEXATIES PENSIOENFONDSEN 2001-2011

In de Nieuwsbrief van oktober 2010 hebben we ook iets gemeld over de structurele indexaties (toeslagen voor gepensioneerden en gewezen deelnemers i.v.m. prijsstijgingen), die een groot aantal pensioenfondsen, waaronder TDV, de laatste tien jaar hebben toegepast. Ook dit jaar is dit overzicht, opgesteld uit de jaarverslagen door een werkgroep van NVOG/CSO weer verschenen, nu met in totaal 112 fondsen, waarvan 65 ondernemingsfondsen (o.a. TDV, Shell, Philips en AKZO-Nobel) en 47 bedrijfstaking- en andere fondsen (o.a. PME, Bouw, ABP en Zorg en Welzijn). Het valt opnieuw op dat ons pensioenfonds daar een behoorlijk figuur slaat, als we de cijfers van de laatste tien jaar nemen. Hieronder een aantal uitkomsten van het uitgebreide cijfermateriaal:

- TDV heeft in tien jaar cumulatief voor 16,9% toeslagen (indexatie) verleend. Daarmee staan we op de 22e plaats van 112 fondsen, dus horen we bij de beste 20%. Vorig jaar hoorden we nog bij de beste 135.
- We doen het bijvoorbeeld beter dan PME (13,0%), Philips (12,2%) en Hoogovens (15,0%), maar slechter dan ABP(18,3%) en Zorg en Welzijn (het oude PGGM) met 18,4%. Het “beste” fonds was dat van Nedlloyd met 23,8 % indexatie in 10 jaar. Ook fondsen van ABN/Amro, het Landbouwschap en Apothekers staan hoog genoteerd.
- 57 Fondsen (51%), waaronder TDV en ook PME, hebben de laatste drie jaar (2009/2010/2011) niet geïndexeerd.
- Maar 25 fondsen (22%) hebben in 2011 wel geïndexeerd. TDV hoorde daar niet bij. De hoogste was Shell met 3,4%.
- Het minder goede nieuws is dat de 16,9% indexatie van ons fonds niet genoeg was om de inflatie van 19,1% over deze periode, gemeten door het prijsindexcijfer (CPI) voor alle huishoudens, helemaal te compenseren. Laten we hopen dat deze matige inflatie van ongeveer 1,9% gemiddeld per jaar, de komende jaren niet sterk zal oplopen. Want veel kans op (volledige) indexatie hebben we ook de komende jaren niet!
- Gelukkig is de AOW (voor echtparen) in dezelfde periode met 29,3% gestegen en dat is wel ruim boven de inflatie.

Wel moet worden opgemerkt, dat deze cijfers zijn bepaald met het jaar 2001 als basis, een ander jaar kan tot andere uitkomsten leiden. En de vergelijking met het algemene inflatiecijfer is maar een gemiddelde, dat kan – afhankelijk van de persoonlijke situatie – fors anders uitpakken! Maar toch...we komen aardig mee met de “grote jongens”.

B.P. Hess

Website VPP-TDV

Onze vereniging brengt **2 x per jaar** een **Nieuwsbrief** uit met de actuele stand van zaken op dat moment en evt. onderwerpen die op dat moment spelen. Die Nieuwsbrief wordt in het voorjaar (maand maart) en het najaar (maand oktober) aan de leden toegestuurd.

Echter, uw vereniging van gepensioneerden gaat ook met zijn tijd mee en heeft in 2008 besloten ook een website op te zetten. Deze website is in het jaar 2009 operationeel geworden en bevat inmiddels de nodige artikelen en wetenswaardigheden. Ook kunnen nieuwe leden zich via deze site aanmelden en bevat de site de E-mailadressen van de diverse bestuursleden. Via deze weg kunnen wij onze leden ook tussentijds informeren over actuele ontwikkelingen in pensioenland en U dus nog beter informeren.

Via deze site kunt U dus ook in contact treden met bestuursleden zonder dat U genoodzaakt bent brieven en postzegels te gebruiken. Bovendien werkt deze vorm van informatie uitwisselen veel sneller dan via de gebruikelijke postweg.

Wij nodigen U dan ook uit om een bezoekje te brengen aan onze website en laat ons eens weten wat U er van vindt en misschien heeft U ook nog wat nuttige tips en aanbevelingen.

Ga dus eens naar: www.vpp-tdv.nl

*Het laatste nieuws
op*

GO!

WWW.VPP-TDV.NL